

Onderwijs

Een vrije universiteit is belangrijker dan een sociaal veilige

Klachten over sociale onveiligheid zetten de vrijheid van de wetenschap onder druk, vindt **Marinus van Uzendoorn.**

In de voorige jaren zeventig van de vorige eeuw huidde er een kleine groep huidruchtige studenten en lange docenten aan de Universiteit van Amsterdam de colleges politieke van enkele politiek incorrecte hoogleraren. Een voorbeeld van mobbing, wegpesten, tot koste van academische vrijheid. Ondanks onderhandelingen met de universiteitsraad, ontstond er een aantal conflicten. Onlangs onderbrak de klageklasse tegenstander aan Stanford University een lezing van een rechter, omdat ze zich onwillig voelde door zijn anti-wolke standpunten. Op de Universiteit van Amsterdam beschuldigt docent Laurens Buijsschulte onder andere de radicale wolecultuur onder studenten en collega's, die zich in hun sociale veilheid bedreigd voelden. Buijsschulte is voorlopig op non-actief gesteld, omdat hij - vanuit emotie - collega's oprochte media en levensgevaarlijk noemt, corrupt en levensgevaarlijk noemt, maar protesteert tegen de im-

breuk op zijn academische vrijheid. Steeds vaker klagen studenten en docenten over gevoelens van onveiligheid. Omdat de hoge prestatiedruk ervan door omdat hun ideeën worden genoemd door leidinggevenden, of door onbekommerd te feesten. Of ze worden zelf doewit van (meestal anonieme) klachten. Wat opvalt, is dat de uiteenlopende klachten over sociale veiligheid de gevrees van slachtoffers centraal staan en niet wat er feitelijk is gebeurd. Dat is een probleem, want dan is geen verdere rationele vakdiscussie mogelijk. Gevoelens van onveiligheid zijn verantwoordelijk voor de verhouding tussen professor en leerling.

Susanne Tauber, een vrouw waarvan sociale veiligheid een gevoel kan voorstaan voor academische vrijheid, publiceerde kritiek op het in haar open mislukte gelijkkansenelement van de Rijkuniversiteit Groningen. De decaan van haar faculteit zag daarin reputaeschade eniste dat

het artikel werd ingetrokken, wat uiteraard werd geweigerd. In de nacht daarop was de redacteur van de faculteit in een soort en de persoonlijke verhouding daarbij verstoord. Tauber miste volgens de decaan de vereiste voorwaarden om in haar afdeling en facultet sociale veiligheid te garanderen. En volgde ontstane te verwelkomen. De rechter gaf de facultet geen recht. Ook als intrekking op een

Marinus van Uzendoorn
emeritus hoogleraar algemene pedagogiek, Erasmus Universiteit Rotterdam en Universiteit Leiden

derlandse Academie van Wetenschappen (KNAW), getiteld *Sociale veiligheid in de Nederlandse wetenschap* (2022), biedt nuttige richtlijnen voor preventie en bemiddeling in een conflict over sociale veiligheid. Maar wanneer escalatie onvermijdelijk is, zijn formeel juridische waarborgen nodig. De rechten van zowel de beschuldigde als de aanklager moeten worden gegarandeerd, en academische vrijheid moet worden verdedigd. Een onthankelijke grondwet, Een onthankelijke instelling, vergelijkbaar met het Landelijk Organisatie Wetenschappelijke Integriteit, kan daarbij helpen.

In de recente *Academic Freedom Index* is Nederland gekapt na een treurige 24ste plaats in de Europese Unie. Academische vrijheid is niet de kers op een gezellige taart, maar het fundament van wetenschapsbelevening. Een klassiek 'alle-rapport' stelt: "Als een universiteit een plaats is voor kennis (...) biedt het een forum voor het nieuwe, het provocerende, het vertrouwende en het onorthodoxe." Een excellente universiteit blinkt uit in 'verzonzenen'.

Zorgen over sociale veiligheid kunnen terecht zijn, maar mogen academiche vrijheid niet impacteren. Dit is een bewerkte versie van de afschiedsrede die Marinus van Uzendoorn op 12 mei zal houden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

hooggepunt) letterlijk in zijn hand hield, gelijk eerder David. Elk voorbeeld: om hen te gamen en dit niet hen te bespelen. Elk oude, ongewijzigde regeling, president ten voorbeeld:

Lezersreacties

Redactie Opinie Trouw
Postbus 859, 1000 AW, Amsterdam
t 020-5629444, opinie@trouw.nl
Lezersreacties: lezers@trouw.nl

Hebberige vakbonden?
President Klaas Knot van De Nederlandse Bank (DNB) waarschuwt voor een uitbreiding van de maatschappij. Vaders, Jullie

het basisonderwijs minder belangrijk vinden. Tijdens een ruudgesprek zit meestal de moeder voor je

in, waar wordt geleerd dat een mens moet respect voor Maastricht, Andere, mensen, et cetera, dat is nog een boel te doen.

'Aan wie jongens zich moeten spiegelen? Aan de meiden om hen heen'

**Antwoord op de vraag
van Monic Slingerland**

Welke moderne man kan een rolmodel zijn
voeden van hun kinderen niet een antwoord is op hun eigen jagd. Mannen, er is nog een heel goede voorbeeld,

om hen te gamen en dit niet hen te bespelen. Elk oude, ongewijzigde regeling, president ten voorbeeld: